

V filmu *Strašna mama* ta vlogo zatirane žene, preobremenjene matere, negotove pisateljice igra le zato, ker ji to daje navdih za pisanje. arhiv festivala

23. SARAJEVSKI FILMSKI FESTIVAL

Nagrade v prave roke

V četrtek so v Sarajevu na zaključni slovesnosti z nagradami sklenili letošnji filmski festival. Glavno festivalsko nagrado srce Sarajeva za celovečerni film je za prvenec *Strašna mama* prejela gruzijska režiserka Ana Urušadze. Nagrada ji je poleg priznanja prinesla tudi 16.000 evrov.

Tina Poglajen

Film *Strašna mama* gruzijske režiserke Ane Urušadze je v tekmovalnem programu več kot izstopal – in to le slab teden po tem, ko je v Locarnu dobil nagrado za najboljši prvenec. Producenta filma sta povedala, da je film za gruzijsko kinematografijo nekaj novega, saj gre za družbo, v kateri je vloga žensk jasno določena – te so predvsem žene in matere, v *Strašni mami* pa protagonistka Manana (Nato Murvanidze) na svojo družino povsem pozabi in jo nato celo zapusti, saj vse svoje moči in pozornost usmerja v pisanje romana. Njena družina se zgraža tudi nad njegovo vsebino, saj Manana v poetičnih, slikovitih prispodobah piše predvsem o tem, kako odveč ji je življenje z možem, kako svoje otroke vidi skoraj kot zaječarce in kako se ji gnusi okolje, v katerem živijo. Mož, ki si želi tradicionalno ženo, njen roman – ali vsaj tisto, za kar misli, da je njegova edina kopija – jezen in prestrašen sežge; a četudi je sprva videti, da gre v filmu za zgodbo o patriarhalnem zatiranju pisateljice, ki ji mož in družina onemogočata, da bi imela »svojo sobo«, kot je to poimenovala Virginia Woolf, se izkaže, da je za film veliko boljša književna referenca Nora Ephron, ki je dejala: »Everything is copy,« – vse, kar doživiš, je le gradivo, uporabno za književno, scenaristično ali kakršno koli drugo ustvarjanje.

To velja tudi za Manano: ironično se namreč izkaže, da vloge zatirane žene, preobremenjene matere, pokorne hčere, negotove pisateljice, ki se skriva za moškim psevdonomom, celo vlogo omahujoče ljubimke svojega urednika, ki jo med vsemi najbolj podpira, igra le zato, ker ji to daje navdih za pisanje.

Manana ne dela razlik, saj izkorišča tako svoje »zatiralce« kot tiste, ki ji hočejo pomagati. V metatekstualnem, postmodernističnem tekstu, kakršen je *Strašna mama*, razpade in se preoblikuje vse: od protagonistkine subjektivnosti do družbene kritičnosti; vse je uporabno (in uporabljeno) predvsem kot orodje, s katerim se poigrava filmska pripoved.

Navodila

Posebno omembo žirije je dobil film bolgarskega režiserja Stefana Komandareva *Navodila*, ki se začne silovito, z umorom: Mišo (Vasil Vasiliev), ki ima v lasti majhno gradbeno podjetje, a si mora denar za preživetje služiti še kot voznik taksija, nujno potrebuje posojilo, vendar bankirski mogotec Popov (Georgi Kadurin) zanj zahteva podkupnino. Mišo ga prijava, a s tem doseže le, da se zahtevi po podkupnini (ki je zdaj dvojna) pridruži še komisija, ki naj bi prijavo preučila; če je ne bo plačal, ne bodo uničili le njega in njegovega podjetja, temveč bodo ubili in posilili tudi njegovo trinajstletno hčer. Mišo se znajde v paradoksalnem položaju: sistem ne bo sam od sebe nikoli deloval v njegov prid, zato je kriminalno dejanje najboljša možnost, ki jo sploh ima. Iz obupa najprej ustrelji bankirja, nato pa še sebe – in s tem zastavi uvod v zgodbo o sodobni bolgarski družbeni, ekonomski in politični situaciji, ki je pravzaprav niz vinjet pogovorov med taksisti in njihovimi potniki, povezujejo pa ga radijsko poročanje o umoru in komentarji poslušalcev; z združevanjem različnih pripovedi Komandarev sestavi enotno razpravo o obupu, ki je popolnoma prežet celotno državo in njene prebivalce; a bilo bi naivno sklepati, da gre zgolj za portret bolgarske družbe, ne pa za splošno stanje mnogih posttranzicijskih držav evropskega obrobja. Kot izjavi eden izmed likov: pri nas vlada optimizem – to pa zato, ker so vsi pesimisti in realisti že zdavnaj odšli. ✕

Nagrajenci 23. sarajevskega filmskega festivala

- *Strašna mama*, režija Ana Urušadze, nagrada srce Sarajeva
- Emanuel Parvu, najboljši režiser
- Ornela Kapetani, najboljša igralka
- Serban Pavlu, najboljši igralec
- V modrino, režija Antoneta Alamat Kusijanović, srce Sarajeva za najboljši kratki film
- *Moški ne jočejo*, režija Alen Drljević, nagrada Youth Audience Award

Med študentskimi filmi je bil deležen posebne omembe žirije film režiserke Katarine Morano *Ljubljana – München 15:27*, nagrado Eurimagesa za razvoj pa je v slopu koprodukcijskega marketa dobil projekt *Polses-tr* režiserja Damjana Kozoleta.

AAA
Zlata odličnost
2017

A (Miroslav Savić)

ČESTITAMO!

Bisnode d.o.o. 080 39 03 info.si@bisnode.com